ARCELORMITTAL POLAND S.A.
KOMISJA ROBOTNICZA HUTNIKÓW
Solidarność NSZZ

Nowohucki Biuletyn Solidarności

Nr 26/1483
4 lipca 2018 r.
Kraków

Notatka z obrad XI Walnego Zebrania Delegatów Regionu Małopolskiego NSZZ „Solidarność"

W miniony piątek, czyli 29 czerwca, 185 (z wszystkich 207) delegatów NSZZ „Solidarność" z całej Małopolski przybyło do Krakowa by uczestniczyć w Sprawozdawczo - Wyborczym XI Walnym Zebraniu Delegatów Regionu Małopolskiego. **Na Zjeździe podsumowano okres minionej kadencji i przeprowadzono wybory władz regionalnych na nową kadencję 2018-2022**. Delegaci przed rozpoczęciem obrad wzięli udział w nabożeństwie odprawionym przez ks. Władysława Palmowskiego.

Zaproszenie na WZD przyjął **przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" Piotr Duda**. W przemówieniu wygłoszonym do delegatów nawiązał do obchodzonej w tym roku 62. rocznicy poznańskiego Czerwca oraz 100. rocznicy odzyskania Niepodległości. Obie te daty mówią wiele o poświęceniu Polaków w ich walce o wolność i sprawiedliwość społeczną. Tak jak robotnicze wystąpienia w Poznaniu dały zalążek KOR i były pierwszą oznaką późniejszych walk o wolne związki w latach 80-tych, tak dzięki powstałej w sierpniu 1980 r. „Solidarności" - powiedział przewodniczący Duda - możemy się dzisiaj w pełni cieszyć wolnością. Przewodniczący wypunktował najważniejsze osiągnięcia wywalczone w ostatnich 4 latach przez Solidarność. Zwycięstwem zakończyła się walka o przywrócenie wieku emerytalnego, zasługą „Solidarności" jest też wprowadzenie niedziel wolnych od handlu oraz coraz bardziej skuteczne zwalczanie umów śmieciowych. Ale nie wszystkie cele zostały osiągnięte. Nadal pracownicy, którzy próbują zorganizować związek zawodowy w swoim zakładzie pracy, są pod różnymi pretekstami zwalniani z pracy. Są też różne zakusy na wprowadzanie niekorzystnych dla pracowników zmian w kodeksie pracy, który notabene jest aktem prawnym mocno przestarzałym i nie przystającym do zmian zachodzących na rynku pracy.

Delegaci wysłuchali wystąpienia Piotra Dudy pierwszego dnia Zjazdu po rozpoczęciu wyborów w przerwie podczas liczenia głosów.

Na samym wstępie Zjazdu odbyła się **uroczystość wręczenia statuetek oraz tytułów „Zasłużony dla NSZZ Solidarność Regionu Małopolskiego"**. Wśród osób w ten sposób wyróżnionych był nasz kolega **Leszek Kochan**, od kilku kadencji w Zarządzie KRH, obecnie pełniący funkcję skarbnika, wieloletni delegat na Zjazd Regionalny i Zjazd Krajowy, posiadający dużą wiedzę merytoryczną i doświadczenie w pracy związkowej (współtworzył zakładowy układ zbiorowy pracy). Ten sam tytuł wraz ze statuetką przyznano **pośmiertnie Tadeuszowi Stasielakowi**, uczestnikowi hutniczych strajków, który jako wiceprzewodniczący Zarządu KRH zajmował się problemami pracowników spółek, a ponadto był aktywnym działaczem związkowych struktur regionalnych i krajowych

ciąg dalszy na str. 2

Spotkanie z dyr. Dziwnielem

Kolejne cykliczne spotkanie Dyrektora ds. Flat Products Thomasa Dziwniela z przedstawicielami 3 głównych związków zawodowych w AMP Kraków odbyło się 2 lipca br. Uczestniczyli w nim: Wiesław Zając (NSZZ Solidarność), Józef Kawula (NSZZ Pracowników) i Eugeniusz Hlek (S-80).

Na wstępie dyrektor przedstawił sytuację produkcyjną w naszym oddziale. Kształtuje się ona na dobrym poziomie, a portfel zamówień jest na chwilę obecną zadawalający.

W dalszej części spotkania dyrektor skoncentrował się na bieżącej sytuacji produkcyjnej oraz na najbliższych planach zmierzających do osiągnięcia lepszych wyników produkcyjnych wytrawialni i walcarki w Zakładzie Walcownia Zimna. W tym temacie odbyło się spotkanie na poziomie korporacji, na którym omówiono najbliższe działania, mające na celu osiągnięcie produkcji wytrawialni na poziomie 1 mln 550 tys. ton, natomiast walcarki na poziomie 1 mln 250 tys. ton rocznie. W przypadku walcarki założenia te osiągnięte zostaną m.in. poprzez montaż nowego silnika na drugiej klatce walcarki, a także dwóch nowych przekładni. Coraz poważniej pod uwagę brana jest koncepcja połączenia wytrawialni z walcarką. Inwestycja taka skutkowałaby dalszym zwiększeniem możliwości produkcyjnych, a także znaczącym zwiększeniem uzysku. Ostateczne decyzje w tej sprawie to kwestia kilku najbliższych lat. Natomiast we wrześniu bieżącego roku zapadnie decyzja o budowie trzeciej linii ocynkowania ogniowego wraz z powlekaniem. Wszyscy przekonani są, iż będzie ona pozytywna.

W nawiązaniu do tematu powlekania blach ocynkowanych dyrektor poinformował, że aktualnie trwa montaż konstrukcji sekcji powlekania na linii Tallin. Pierwszy powlekany krąg ma zostać wyprodukowany na przełomie lutego/marca przyszłego roku.

W chwili obecnej realizowany jest pierwszy etap reorganizacji BTL2, dotyczący modernizacji części nawy M-N w hali starej walcowni gorącej. W zakres prac wchodzi wydłużenie toru kolejowego nr 327 w hali, przeniesienie warsztatu wózków i warsztatu utrzymania ruchu. Jeszcze w tym roku planowana jest wymiana trolei, szyn podsuwnicowych oraz przeniesienie jednej z suwnic. Założeniem wszystkich prac jest zwiększenie powierzchni składowania kręgów gorącowalcowanych.

W ubiegłym tygodniu przeprowadzono pierwsze testy automatycznego systemu rejestracji pojazdów (popularny STRIP) odbierających produkcję gotową huty. Wprowadzenie nowego systemu ma na celu optymalizację procesów logistyki. W najbliższych dwóch, trzech miesiącach przewidziane jest pełne wdrożenie systemu, który docelowo zwiększy ilość wjeżdżających i wyjeżdżających pojazdów do 40-60 na godzinę.

Na zakończenie spotkania dyrektor odniósł się do pytania dotyczącego obsad w okreie urlopowym. W odpowiedzi stwierdził, że pomimo trudnej sytuacji w zatrudnieniu, nie przewidywane są żadne zakłócenia w pracy urządzeń.

Wiesław Zając

dokończenie - XI WZD RM

(był członkiem Komisji Krajowej). Statuetkę odebrała jego żona Alicja.

Przystępując do części roboczej delegaci wysłuchali kolejnych sprawozdań: najpierw Regionalnej Komisji Wyborczej, a potem sprawozdania z prac Zarządu Regionu Małopolskiego NSZZ „Solidarność" oraz sprawozdania Regionalnej Komisji Rewizyjnej.

Oto kilka pozycji z listy prac, którym podczas całej kadencji patronowało Prezydium ZRM. Prócz oczywistego wspierania protestów pracowniczych w małopolskich zakładach pracy Zarząd Regionu uczestniczył w realizacji ogólnopolskich akcji i kampanii społecznych (m.in. z powodu ingerencji Komisji Europejskiej odnośnie obniżenia wieku emerytalnego). Uczestniczył i wspierał liczne wydarzenia o charakterze patriotycznym i rocznicowym, patronował i sponsorował niektórym imprezom sportowym (jak np. Bieg Memoriałowy im. Bogdana Włosika) oraz turystycznym. Zarząd Regionu uczestniczył i cały czas uczestniczy w Radzie Dialogu Społecznego. Jest też w stałym kontakcie z zagranicznymi centralami związkowymi. Prócz tego Region prowadzi działalność wydawniczą w celu popularyzacji historii i bieżącej działalności „Solidarności", jak również wspiera edukację historyczną młodzież. Wielu spośród twórców pierwszych struktur Solidarności i jej późniejszych działaczy przebywa już na emeryturze i bywa, że samotnie muszą sobie radzić z chorobą i niedostatkiem. Dlatego pamięć o zasłużonych dla Solidarności osobach Zarząd RM uważa za swoją powinność; w tym celu powołał swoich przedstawicieli w skład Rady ds. Działaczy Opozycji.

Delegaci dobrze ocenili czteroletnią pracę władz regionalnych. Wyrazem tego były głosy oddane w wyborach na przewodniczącego ZRM na nową kadencję: stosunkiem głosów za i przeciw **ponownie wybrany został Wojciech Grzeszek**. Delegaci wybrali ponadto Zarząd Regionu, 10-osobową Regionalną Komisję Rewizyjną i 22 delegatów na Zjazd Krajowy.

Do Zarządu Regionu Małopolskiego w wyniku wyborów weszło trzech reprezentantów Komisji Robotniczej Hutników tj.: **Władysław Kielian, Stanisław Lebiest i Jerzy Smoła**. W skład Zarządu wchodzi jeszcze jeden nasz przedstawiciel - **Andrzej Gębara**, który jest przewodniczącym Sekretariatu Metalowców Regionu Małopolskiego. Zarówno on jak i przewodniczący Regionalnego Sekretariatu Ochrony Zdrowia wchodzą bowiem do ZRM - jak to się popularnie mówi - „z automatu". W sumie Zarząd Regionu Małopolskiego NSZZ „Solidarność" składać się będzie z 31 osób: z przewodniczącego plus 28 osób wybranych spośród delegatów na Zjeździe Regionalnym plus dwóch przewodniczących regionalnych Sekretariatów.

Również wśród delegatów wybranych na Krajowy Zjazd NSZZ „Solidarność" są przedstawiciele KRH: **Władysław Kielian, Andrzej Gębara, Jerzy Smoła**.

Na marginesie dodajmy, że przewodniczącym Komisji Uchwał i Wniosków w trakcie obrad Zjazdu był nasz delegat **Roman Wątkowski**, a **Paweł Orzeł** został wybrany do Komisji Mandatowo-Wyborczej.

W drugi dzień obrad XI WZD NSZZ „Solidarność" RM przyjęta została - poprzedzona długą dyskusją - Uchwała Programowa na kadencję 2018-2022, która wytycza drogę, jaką w tej kadencji podążać mają związkowe władze regionalne i określa ich najważniejsze priorytety.

Ostatnim punktem programu była prezentacja projektów uchwał i wniosków, które po przedyskutowaniu poddawane były głosowaniu.

Działająca przy KRH Komisja Emerytów i Rencistów zgłosiła wniosek, w którym zwraca się do WZD o wystąpienie do Komisji Krajowej *„o wprowadzenie do ordynacji wyborczej zapisu dającego możliwość przeprowadzenia zebrania sprawozdawczo-wyborczego w drugim terminie z powodu braku quorum."* Wniosek uzasadniono tym, iż uzyskanie wymaganej frekwencji na zebraniach emerytów i rencistów jest bardzo trudne, co uniemożliwia przeprowadzenie wyborów. Ten problem wynika stąd, że osoby zrzeszone w tej Komisji z racji swojego wieku i stanu zdrowia nie zawsze mogą fizycznie uczestniczyć w tego typu zebraniach. Mimo zróżnicowanych zdań na ten temat, wyrażonych podczas burzliwej dyskusji, większością głosów przyjęto wniosek (nie daje to jednak gwarancji, że Zjazd Krajowy wniosek ten poprze).

XI Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność" Regionu Małopolskiego, podczas którego przyjęto 4 uchwały, 3 apele i 5 stanowisk, zakończyło się w sobotę 30 czerwca o godz. 14.

(Od redakcji: Wybrane fragmenty Uchwały programowej ukażą się w biuletynie za tydzień.)

Jubilaci w Zakładzie Energetycznym

W dniach 18 i 20 czerwca w Sali Konferencyjnej firmy Hut-Pus SA odbyło się uroczyste spotkanie kierownictwa zakładu z jego pracownikami. Na początku spotkania głos zabrał dyrektor tegoż Zakładu Gabriel Gilis, który podziękował jubilatom za ogromny wysiłek włożony w pracę na Zakładzie i wręczył jubilatom pamiątkowe zegarki. Na spotkanie z jubilatami zostali zaproszeni wszyscy przewodniczący związków zawodowych działających w Zakładzie Energetycznym, w tym przewodniczący Komisji Oddziałowej NSZZ Solidarność Paweł Orzeł, którzy wraz z dyrektorem ufundowali nagrody pamiątkowe dla jubilatów uczestniczących w zabawie loteryjnej.

Awaria w Dąbrowie Górniczej

W dniu 4 lipca w Dąbrowie Górniczej odbyło się spotkanie pracodawcy z działającymi w AMP związkami zawodowymi poświęcone zaistniałym ostatnio w dąbrowskim oddziale awariom wielkiego pieca nr 3. Jak nas poinformowano, w czwartek 21 czerwca br. po raz kolejny nastąpiło zagrożenie dla zdrowia i życia pracowników, kiedy to około godz. 8.55 doszło do awarii instalacji na WP3. W jej wyniku został uszkodzony odpylnik statyczny do oczyszczania gazu wielkopiecowego.

Na szczęście z przekazanych informacji wynika, że pracownicy doznali tylko niegroźnych obrażeń.

W końcu doszło do spotkania z przedstawicielami pracodawcy. Ze strony pracodawcy wziął w nim udział m.in. Dyrektor Zarządzający Oddziału Wyrobów Długich Bogdan Mikołajczyk, Szef Biura Dialogu Społecznego Stanisław Ból i Dyrektor Biura BHP Wojciech Kozak. W trakcie spotkania przekazano związkom zawodowym bardziej szczegółowe informacje o zaistniałym zdarzeniu i jego skutkach dla zakładu. Od soboty wielki piec nr 3 już pracuje normalnie.

Po zakończeniu spotkania związki zawodowe przyjęły wspólne stanowisko skierowane do Zarządu Spółki, Prezydenta Dąbrowy Górniczej, Marszałka Województwa oraz ochrony środowiska.

Szerzej napiszemy o tym w przyszłym numerze biuletynu.

Kto pomagał strajkującym hutnikom - cd.

Z referatu dr Moniki Litwińskiej wygłoszonego na konferencji naukowej „Wiosna Solidarności `88".

Tuż po pacyfikacji [HiL, z 4 na 5 maja 1988 r.], dyżury w Duszpasterstwie pełnili również lekarze, pod kierownictwem dr Janusza Kutyby. Organizatorzy apelowali o zgłaszanie tam poszukiwanych lub pobitych osób, aby można było udzielić im pomocy. Dochodziły bowiem informację świadczące o rozmiarach i brutalności ZOMO.

Z pierwszych dostarczonych do Duszpasterstwa relacji wynikało, że do pogotowia w samej hucie trafiło 9 osób, 3 z nich były pobite przez ZOMO, a 6 ucierpiało w trakcie ucieczki przed ZOMO. Ponadto, poza pogotowiem na terenie kombinatu, osoby poszkodowane opatrywano w punktach ambulatoryjnych. Samych zwolnień lekarskich wystawiano do tego dnia około czterdziestu. Lekarze podawali jako główny powód objawy nerwicy reaktywnej i objawy neurologiczne. Później tych osób poszkodowanych zgłaszało się coraz więcej. Okazało się, że pobitych było kilkadziesiąt osób. W duszpasterstwie prowadzono rejestr wszystkich poszkodowanych. Wiadomo, że w czasie pacyfikacji aresztowano 79 osób, w tym dwie kobiety. Śledztwem objęto od razu 6 osób, 36 osób postawiono przed kolegium ds. wykroczeń. A kiedy strajk przekształcił się w strajk absencyjny, i dyrekcja HiL zaczęła zwalniać pracowników, do Duszpasterstwa zaczęło napływać coraz więcej osób potrzebujących wsparcia. Z raportów Służby Bezpieczeństwa wynika, że do zwolnienia z pracy przewidziano 36 osób. Wszystkim tym osobom należało zapewnić pomoc prawną i materialną, przynajmniej w najbliższych miesiącach, tak, aby mogli w miarę normalnie żyć oraz znaleźć i podjąć inną pracę. Ponieważ potrzebujących przybywało, pomoc starano się jakoś usystematyzować.

Wprowadzono harmonogram i ustalono terminy dyżurów członków Duszpasterstwa, a 17 maja powołano Radę Pomocy Duszpasterstwa Hutników, w skład której weszli prawnicy, lekarze, artyści i inteligencja Krakowa. Jej pracami koordynował Józef Sarnecki. Dyżury pełnili m.in. prawnicy: panowie Stanisław Rzepka i Wolszczak, specjaliści prawa pracy oraz Jan Rokita specjalista prawa karnego i cywilnego. Ponadto Irena Skąpska specjalista od spraw rodziny, Andrzej Sopata i Stanisław Kłys - specjaliści prawa cywilnego, którzy załatwiali sprawy administracyjne, lokalowe i karne. 7 czerwca 1988 r. opracowano Zasady pracy zespołu prawników. Według nich, pierwsza porada prawna był bezpłatna. Prawnik decydował, co dalej zrobić z daną sprawą, i albo sam się nią zajmował, albo odsyłał do specjalistów z danej dziedziny. W kontekście pomocy ze strony krakowskich prawników należy również wymienić mecenasa Andrzeja Rozmarynowicza, który - tak jak przez wszystkie wcześniejsze lata - nie szczędził sił i środków, aby nieść pomoc prawną poszkodowanym.

I jeszcze jedno zdanie podkreślające znaczenie Duszpasterstwa Hutników dla „Solidarności". W rok po strajku, w czerwcu 1989 r., w czasie wyborów, pomieszczenia parafialne na Szklanych Domach znowu się centrum jej działań. Miał tam bowiem siedzibę sztab wyborczy i Komitet Obywatelski dla całej Nowej Huty. (cdn)

Karta Krakowska

Od dnia 1 lipca br. mieszkańcy Krakowa oraz osoby, które płacą w tym mieście podatki, mogą składać wnioski o wydanie Karty Krakowskiej. Już w pierwszym dniu drogą elektroniczną zrobiło to ponad 3,5 tysiąca osób. Jak podaje portal Magiczny Kraków, z którego czerpiemy większość podanych niżej informacji, przez pierwsze dni lipca złożono prawie 8 tysięcy wniosków. Z Karty Krakowskiej można korzystać od 1 sierpnia.

Posiadanie Karty daje prawo do zakupu tańszych o 20 proc. biletów okresowych komunikacji miejskiej oraz do rabatów w miejskich instytucjach kultury takich jak np. Muzeum Historyczne Miasta Krakowa czy Muzeum Armii Krajowej. Dla posiadaczy Karty Krakowskiej bilet miesięczny normalny na jedną linię zamiast 46 zł będzie kosztował będzie 37 zł, a normalny bilet sieciowy na wszystkie linie 72 zł zamiast 89 zł.

Rejestracja na stronie internetowej *www.kk.krakow.pl* to najszybszy i najwygodniejszy sposób złożenia wniosku o Kartę Krakowską. Na początku trzeba dokonać rejestracji konta. Bardzo ważne jest w tym procesie prawidłowe wpisanie danych, m.in. adresu mailowego. Wpisanie błędnego adresu mailowego spowoduje, że osoba nie dokończy rejestracji, bo nie dotrze do niej link aktywacyjny.

Warto pamiętać, że podczas wysyłania wniosku można dokonać wyboru, co ma być nośnikiem uprawnień i ulg wynikających z Karty Krakowskiej. Może to być nowo wydana Karta Krakowska w formie mobilnej i plastikowej, albo z wykorzystaniem takich nośników jak: Krakowska Karta Miejska, Krakowska Karta Rodzinna, Małopolska Karta Aglomeracyjna lub legitymacje studenckie (ostatnia opcja nie dotyczy studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego). Składając wniosek decydujemy również o sposobie odbioru nowej Karty Krakowskiej. Możemy ją odebrać osobiście w jednym z sześciu Punktów Sprzedaży Biletów MPK SA w Krakowie lub zaznaczyć opcję dostawy kurierem.

Wnioski od 2 lipca można także składać w formie papierowej w 30 punktach na terenie całego miasta (szczegółowy wykaz tych punktów znajduje się na stronie *www.kk.krakow.pl*).

Do wniosku należy dołączyć aktualną fotografię opisaną imieniem i nazwiskiem wnioskodawcy. Zdjęcie można również załączyć jako plik graficzny. Osoby ubiegające się o Kartę Krakowską na podstawie PIT, w trakcie składania wniosku powinny okazać jeden z poniższych dokumentów:

- pierwszą stronę PIT z pieczątką wpływu lub potwierdzeniem jego złożenia.
- pierwszą stronę PIT wraz z Urzędowym Poświadczeniem Odbioru PIT (UPO), w przypadku składania deklaracji podatkowej w formie elektronicznej,
- zaświadczenie z Urzędu Skarbowego.

Dla osób składających wnioski o wydanie Karty Krakowskiej została uruchomiona **specjalna infolinia, czynna od poniedziałku do piątku od 8.00 do 20.00. Pod numerem telefonu 12 254 14 00** można uzyskać pomoc w przypadku problemów, pytań lub wątpliwości związanych z programem Karta Krakowska. Można to także zrobić wysyłając maila na adres: *kontakt@kk.krakow.pl.*

Przypominamy, że zebrania przewodniczących zostały zawieszone aż do końca wakacji. W wyjątkowych sytuacjach, gdyby zaszła taka potrzeba, informacja o zwołaniu zebrania zostanie przekazana każdemu z przewodniczących. Jednocześnie informujemy, że cotygodniowe spotkania Zarządu Komisji Robotniczej Hutników odbywają się jak zwykle w poniedziałki w siedzibie Związku w budynku LTT na I piętrze. Tel. do sekretariatu: 12 290 18 19.

Z myślą o pracownikach młodocianych

Dzięki zaangażowaniu NSZZ „Solidarność" na forum Zespołu Prawa Pracy Rady Dialogu Społecznego, w projekcie nowelizacji ustawy Prawo oświatowe, została umieszczona poprawka do Kodeksu Pracy, która ułatwi osobom młodym rozpoczynanie przygotowania zawodowego.

Obowiązujące dotychczas regulacje jednoznacznie wskazują, że młodocianym jest osoba, która ukończyła 16 lat, a nie przekroczyła 18 lat. W wielu wypadkach oznaczało to, że osoby, które chciały rozpocząć przygotowanie zawodowe od 1 września, a kończyły 16 rok życia po tym dniu, musiały czekać na kolejną okazję do rozpoczęcia przygotowania zawodowego.

Podobna sytuacja dotyczyła osób, które w danym roku kończą 18 rok życia i chciałyby rozpocząć przygotowanie zawodowe jako młodociani. Jeśli ukończyli 18 lat przed 1 września, najczęściej musieli rezygnować z takiej możliwości. Proponowana zmiana zakłada, że będzie liczony rok kalendarzowy, a nie data urodzin. Podobnie jak jest w przypadku dzieci rozpoczynających naukę w szkole podstawowej. Dzięki tej zmianie, łatwiej będzie rozpoczynać kształcenie zawodowe. Jest to odpowiedź na wyzwania polskiego rynku pracy, który cierpi na brak fachowców.

Zgodnie z Kodeksem Pracy, pracownikiem może być osoba, która ukończyła 18 lat. Jednak przepisy uwzględniają również drugą grupę, czyli pracowników młodocianych. To osoby w przedziale wiekowych 16–18 lat. Jednak od 1 września 2018 roku ta granica wieku zostanie obniżona – pracę będą mogły podjąć już osoby po 15 roku życia.

Osoba taka może być zatrudniona albo w charakterze przygotowania zawodowego, albo w celu wykonywania pracy zarobkowej, ale tylko przy pracach lekkich, czyli takich, które nie nadwyrężają rozwoju psychofizycznego młodocianego. Wykaz takich prac powinien być zaakceptowany przez okręgowego inspektora pracy i przez lekarza medycyny pracy.

Walka o czyste powietrze

Od bieżącego roku począwszy przez kolejne 10 lat realizowany będzie w naszym kraju program pt. Czyste powietrze. Rząd przeznacza na ten cel aż 103 mld złotych, z czego finansowanie w formie dotacji wyniesie 63,3 mld zł, a w formie pożyczek zwrotnych 39,7 mld zł. Pieniądze te zostaną przeznaczone przede wszystkim na termomodernizację i wymianę źródeł ciepła. Beneficjentami programu mogą być osoby fizyczne posiadające prawo własności lub będące współwłaścicielami budynku. Wysokość dofinansowania w przypadku dotacji wahać się będzie od 40 do 90 proc. kosztów kwalifikowanych inwestycji, zależności od dochodu na osobę w gospodarstwie domowym.

Ministerstwo Środowiska uważa, że za złą jakość powietrza w naszym kraju odpowiada przede wszystkim spalanie w przestarzałych domowych piecach opału słabej jakości i różnego rodzaju odpadów, w tym nierzadko toksycznych. Żeby temu zapobiec, konieczne jest - oprócz kampanii informacyjnej uświadamiającej zagrożenia stąd płynące - wsparcie finansowe, które pozwoli właścicielom domów poczynić konieczne inwestycje.

Jackowi Bylicy
serdeczne wyrazy współczucia z powodu śmierci Mamy
składają koleżanki i koledzy z KRH NSZZ „Solidarność"

W Bochni pod ziemią

Tym razem pogoda nie była najważniejsza. Mimo zapowiadanego deszczu wybieraliśmy się na wycieczkę bez peleryn, tylko cieplej ubrani. W planie mieliśmy bowiem zjazd pod ziemię i zwiedzanie bocheńskiej kopalni soli. Pierwsze zetknięcie i przedsmak zwiedzania to zjazd kopalnianą windą - ciemno, chłodno i ciasno. Kilka minut i byliśmy jakby w innym świecie.

„Zdani na łaskę" pani przewodnik ubranej w obowiązkowy górniczy mundur z dwudziestoma dziewięcioma guzikami (tyle, ile lat żyła św. Barbara, patronka górników), mieliśmy poczuć atmosferę starej kopalni. A właściwie najstarszej kopalni soli na ziemiach polskich.

W 1981 historyczne wyrobiska zostały wpisane do rejestru zabytków. W 1990 roku zakończono przemysłowe wydobycie soli w kopalni, trwające nieprzerwanie od 1251 roku, choć pierwsza wzmianka o soli bocheńskiej pochodzi ponoć z 1198 r. Pośród wielu zabytkowych urządzeń kopalni do dzisiejszego dnia funkcjonuje okazjonalnie uruchamiany mechanizm napędowy wind w szybach, napędzany maszyną parową. Jest to unikatowy w Europie, czynny zabytek techniki. Nie bez powodu Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczpospolitej Polskiej z 26 września 2000 roku uznano „Bochnię - kopalnię soli" za pomnik historii. Według tegoż rozporządzenia: Celem ochrony pomnika historii jest zachowanie, ze względu na wyjątkowość układu przestrzennego, wartość techniczną, walory przyrodnicze, oraz całkowitą autentyczność, kopalni soli jako obiektu górniczego, czynnego nieprzerwanie od połowy XIII wieku, którego wyrobiska górnicze i urządzenia techniczne w pełni obrazują rozwój sztuki górniczej na przestrzeni wieków. Wyrobiska objęte ochroną obejmują dziewięć poziomów eksploatacyjnych położonych na głębokościach od 70 do 289 m. Stanowi to łącznie 60 km chodników i komór, rozciągających się na długości 3,5 km na osi zachód – wschód i na szerokości maksymalnej 250 m na osi północ- południe. Dopełnieniem starań o ochronę naszych żup solnych było wpisanie Bochni 23 czerwca 2013 r. na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego Ludzkości UNESCO. Bochnia dołączyła tym samym do wpisanej wcześniej kopalni soli w Wieliczce (https://pl.wikipedia.org/wiki/Kopalnia_soli_Bochnia - cite_note-unesco-9).

Wracając do naszych podziemnych wrażeń to każdemu pewnie co innego zostanie w pamięci. Była jazda górniczą kolejką (jadącą szybciej niż obecnie nasze tramwaje obok Zalewu), dla wodniaków była przeprawa łodziami. Niedowiarkom pozwolono lizać ściany, a wszyscy obowiązkowo mieli nawdychać na zapas powietrza nasyconego solanką i mikroelementami. W niektórych zaułkach niesamowita cisza i aura tajemniczości dopełniały wachlarza emocji jakie towarzyszyły naszemu zwiedzaniu. Jeśli komuś zaostrzył się apetyt można było na koniec skorzystać z usług podziemnej gastronomii. Więcej szczegółów wycieczki pozostawmy jako niespodziankę, bo prawdopodobnie będzie zorganizowany dla zainteresowanych trzeci wyjazd we wrześniu. Informacji o tym trzeba szukać w naszym biuletynie pod koniec wakacji, jak również na stronie www.krhhts.pl.

Z górniczym pozdrowieniem…

Uczestniczka

NBS - pismo wydawane przez KRH NSZZ "Solidarność"
do użytku wewnętrznego członków i sympatyków Związku.
Nakład 2200 szt. **Redakcja: bud. LTT pok. 104, tel. 12 290 38 29**
L.Kochan (red. odpowiedz.), M.Wlazińska
e-mail: nbs.krh@poczta.fm, solidarnosc@krhhts.pl www.krhhts.pl